

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการใช้แอมเฟตามีน การสนับสนุนทางสังคมด้านครอบครัว และทัศนคติเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในผู้ป่วยเสพติดสารแอมเฟตามีน โดยศึกษาจากผู้ป่วยเสพติดสารแอมเฟตามีนที่มารับการบำบัดรักษาแผนกผู้ป่วยในสถาบันธัญญารักษ์ จำนวน 318 ราย ซึ่งได้มาจากการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัดรักษาในโรงพยาบาลในเดือนมกราคม พ.ศ. 2553

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมด้านครอบครัว ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม (Social support scale) ของวัชร มีศิลป์ (2543) ซึ่งสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของเฮาส์ (House,1981 cited by Ritter,1988) 3) แบบสอบถามทัศนคติ ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบวัดทัศนคติเทนเนสซี (The Tennessee Self-Concept Scale) ของกาญจนา ภูยาธร (2541) 4) แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเอง (The General Self-Efficacy Scale) ของ Matthias Jerusalem & Ralf Schwarzer,1995 ซึ่งผู้วิจัยได้แปลเป็นภาษาไทยและตรวจสอบความตรงทางภาษาโดยการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และแปลกลับเป็นภาษาอังกฤษอีกครั้ง ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือทั้ง 4 ชุด ไปทดลองใช้กับผู้ป่วยเสพติดสารแอมเฟตามีนที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย นำผลการทดสอบเครื่องมือมาหาความเชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมด้านครอบครัว แบบสอบถามทัศนคติ และแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเอง ดังนี้ 0.93, 0.90 และ 0.81 ตามลำดับ ทำการแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามที่มีปัญหา แล้วนำแบบวัดทั้ง 3 ชุด ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจำนวน 318 ราย ข้อมูลที่ได้นำมาประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS version 17 และได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติดังนี้

1) ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาการบำบัดรักษา ระยะเวลาการใช้แอมเฟตามีน จำนวนครั้งของการกลับมาเสพติดซ้ำ นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) คะแนนการสนับสนุนทางสังคมด้านครอบครัว ทัศนคติ และการรับรู้

ความสามารถของตนเอง นำมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการใช้แอมเฟตามีน การสนับสนุนทางสังคมด้านครอบครัว และอัตมโนทัศน์ กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในผู้ป่วยเสพติดสารแอมเฟตามีน โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 60.1 ร้อยละ 47.5 มีอายุระหว่าง 20-29 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 26.92 ปี (S.D.= 7.711) มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษามากที่สุดร้อยละ 50.9 สถานภาพสมรสโสดมากที่สุด ร้อยละ 49.1 อาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุดร้อยละ 46.2 รายได้อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท/เดือน ร้อยละ 49.4 ระยะเวลาการบำบัดนานที่สุด คือ 1-30 วัน ร้อยละ 32.1 เฉลี่ย 58.93 วัน (S.D.=37.622) ระยะเวลาการใช้แอมเฟตามีนมากที่สุด คือ 1-3 ปี ร้อยละ 39.3 เฉลี่ย 6.30 ปี (S.D.=5.127) และจำนวนครั้งของการกลับมาเสพติดซ้ำมากที่สุด คือ 0-2 ครั้ง ร้อยละ 50 เฉลี่ย 3.25 ครั้ง (S.D.=2.473)

2. คะแนนการสนับสนุนทางสังคมด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 63.61 คะแนน (S.D.=11.37) คะแนนอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 72.3 รองลงมาในระดับปานกลางร้อยละ 24.2 และระดับต่ำ ร้อยละ 3.5 คะแนนอัตมโนทัศน์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 172.83 (S.D.=18.41) คะแนนอยู่ในระดับสูงร้อยละ 67.0 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 33.0 และคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 30.29 คะแนน (S.D.=4.74) อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 50.6 รองลงมาอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 45.6 และระดับต่ำร้อยละ 3.8

3. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง มี 2 ตัวแปร ตามลำดับดังนี้ 1) อัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.437$) และ 2) การสนับสนุนทางสังคมด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.142$)

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า อัจฉริยะ และ การสนับสนุนทางสังคมด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการศึกษาครั้งนี้ดังต่อไปนี้

1. การรับรู้ความสามารถของตนเองอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด และยังมีผู้ประเมินตนเองอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นพยาบาลหรือทีมสหวิชาชีพ ควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมนำไปสู่เป้าหมายให้สำเร็จ
2. ควรตระหนักถึงอัจฉริยะ ที่เป็นปัจจัยภายในบุคคล และควรประเมินอัจฉริยะ ร่วมกับปัจจัยอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการดูแลทางด้านจิตใจของผู้เสพติดสารแอมเฟตามีน และหาวิธีการอื่นๆ ในการส่งเสริมให้ผู้เสพติดสารแอมเฟตามีนมีอัจฉริยะที่ดี เพื่อให้สามารถเผชิญกับปัญหา และแก้กับปัญหานั้นได้โดยไม่กลับไปเสพติดอีก
3. อัจฉริยะ และ การสนับสนุนทางสังคมด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง เพราะฉะนั้นพยาบาลและทีมสหวิชาชีพ ควรตระหนักและเห็นความสำคัญในการส่งเสริมอัจฉริยะ และการสนับสนุนจากครอบครัว ไม่ว่าจากเจ้าหน้าที่ บุคคลในครอบครัว รวมถึงนโยบายของสถาบัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เสพติดสารแอมเฟตามีนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากพบว่าอัจฉริยะ และการสนับสนุนทางสังคมด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยอัจฉริยะมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
2. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยในกลุ่มเสพติดสารแอมเฟตามีน ที่เข้ารับการบำบัดรักษาผู้ป่วยใน ส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยระบบบังคับบำบัดรักษา ซึ่งอาจไม่อ้างอิงถึงกลุ่มสมัครใจ หรือกลุ่มผู้ป่วยนอก และสารเสพติดประเภทอื่น ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาในผู้ป่วยที่เสพติดสารเสพติดประเภทอื่น เช่น กัญชา สารระเหย เฮโรอีน สุรา เป็นต้น เพราะสารเสพติดแต่ละประเภทมีฤทธิ์และวิธีการใช้ที่แตกต่างกัน และในผู้ป่วยกลุ่มสมัครใจ ระบบผู้ป่วยนอก เพื่อให้เกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง